

21. říjen 2015

**Prázdnno a světlo: filozofické pozadí
pokusů s vakuem Valeriana Magniho
doc. PhDr. Tomáš Nejeschleba, Ph.D.
(Filozofická fakulta UP v Olomouci)**

středa 13:15-14:45 místnost KB 2.18

Abstrakt:

V červenci 1647 vydal kapucín Valerian Magni ve Varšavě popis svého experimentu, v němž dokazoval existenci vakua. Publikace byla historicky prvním tiskem k tématu a vyvolala ostré polemiky nejen s odpůrci nauky, ale také i s jejich zastánci. Magni byl ovlivněn z plagiarismu, neboť pokus již před ním uskutečnili Toricelli a Pascal, aniž by je kapucín zmínil. Přednáška se vedle sporu o vakuum a Magniho tisky zaměří na filozofické pozadí Magniho pokusů, které nespočívá pouze v kritice aristotelismu. Experiment je možné zasadit do kontextu Magniho filozofického snažení, v němž ústřední roli hraje pojem světla. Jeho pokusy s vakuem, které jsou podle něj obhajobou galileovské vědy, zároveň potvrzují prioritu světla v epistemologickém i ontologickém smyslu. Magni tak není obhájcem moderního pojetí experimentální vědy, nýbrž uvádí existenci vakua jako doklad pro podporu nearistotelské větve scholastické filozofie.

Literatura:

Peter Dear, "Pascal's New Experiences" in *Discipline and Experience: The Mathematical Way in the Scientific Revolution* (Chicago: University of Chicago Press, 1995), s. 180-187.

